Aika 02.10.2026, klo 09:00 - 11:25

Paikka Muonion kunnan valtuustosali/etäyhteys

Käsitellyt asiat

§ 12 **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

§ 13 **Työjärjestyksen hyväksyminen**

§ 14 **Pöytäkirjantarkastajien valinta**

§ 15 **Tilinpäätös 2025**

§ 16 **Tunturi-Lapin maaseutupalvelujen tilannekuva**

§ 17 **Tunturi-Lapin maaseutulautakunnan talousarvion toteutuma 2026**

§ 18 **YT-alueen kuntien nettomaksuosuusprosentit vuosille 2026-2027**

§ 19 **Tunturi-Lapin maaseutulautakunnan talousarvio 2027 ja -suunnitelma 2028-2029**

§ 20 **Tunturi-Lapin maaseutulautakunnan vastine vuoden 2025 arviointikertomukseen**

§ 21 **Porovahinkojen maastotarkastuksesta perittävät maksut - soveltamisohje**

§ 22 **Tiedoksi merkittävät asiat**

§ 23 **Muut asiat**

Saapuvilla olleet jäsenet

Timo Helaniva, puheenjohtaja
Satu-Marja Eira-Keskitalo, 1. varapuheenjohtaja
Simo Holck
Ismo Micklin
Hannu Ranta, saapui 09:10

Muut saapuvilla olleet

Mirka Nivunkijärvi, maaseutusihteeri, sihteeri
Annika Leinonen, maaseutupäällikkö, esittelijä

Poissa

Hanne Tapojärvi-Lompolo, 2. varapuheenjohtaja
Minna Back, kunnanhallituksen puheenjohtaja
Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja
Helena Nevalainen
Pirkko M. Rauhala, kunnanhallituksen edustaja

Allekirjoitukset

Timo Helaniva	Mirka Nivunkijärvi
Puheenjohtaja	Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

Simo Holck	Ismo Micklin

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Pöytäkirja asetetaan nähtäville kunnan verkkosivuille 19.10.2026.

§ 12
Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto hyväksyy hallintosäännön, joka sisältää tarpeelliset määräykset mm. toimielinten kokoontumisesta, varajäsenten kutsumisesta, puheenjohtajan tehtävistä ja läsnäolosta kokouksessa. Hallintosäännön 15.luku sisältää säännökset toimielimien kokouksissa noudatettavasta kokousmenettelystä.

Kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä mahdollisuuksien mukaan käsiteltävät asiat (asialista). Esityslista lähetetään kokouskutsun yhteydessä, mikäli se on mahdollista. Toimielin voi päättää, että esityslista voi korvata kokouskutsun. Kokouskutsu lähetetään jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus, toimielimen päättämällä tavalla. Jäsenten lisäksi hallituksen edustajalla, kunnanhallituksen puheenjohtajalla ja kunnanjohtajalla on kokouksessa läsnäolo- ja puheoikeus.

Toimielimen jäsenen, joka on estynyt saapumasta kokoukseen, on kutsuttava varajäsen sijaansa. Milloin jäsen on esteellinen käsittelemään jotakin asiaa kokouksessa tai esteen vuoksi ei voi osallistua jonkin asian käsittelyyn, hän voi kutsua varajäsenen kokoukseen sitä asiaa käsittelemään. Myös puheenjohtaja tai esittelijä taikka pöytäkirjanpitäjä voi luottamushenkilön pyynnöstä toimittaa kutsun varajäsenelle.

Kokous on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä (kuntalaki 103 §).

Kokouskutsu on lähetetty 22.9.2026 ja esityslista 25.9.2026 sähköisesti.

Päätös
Nimenhuudon jälkeen puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

§ 13
Työjärjestyksen hyväksyminen

Esityslista on toimitettu 22.9.2026.

Ehdotus
Esittelijä: Annika Leinonen, maaseutupäällikkö

Maaseutulautakunta hyväksyy esityslistan kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös
Tunturi-Lapin maaseutulautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

§ 14
Pöytäkirjantarkastajien valinta

Kuntalain 90 §:n mukaan valtuuston hyväksymä hallintosääntö sisältää tarpeelliset määräykset mm. pöytäkirjan laatimisesta, tarkastamisesta ja nähtävänä pitämisestä.

Hallintosäännön mukaan pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla. Pöytäkirja voidaan tarkastaa sähköisesti, samoin allekirjoittaa, kun tekniset välineet ja yhteydet sen sallivat. Sähköisessä päätöksentekomenettelyssä tehtyjä päätöksiä koskeva pöytäkirja tai sen osa voidaan tarkastaa erikseen ennen kokousta.

Hallituksen ja lautakunnan pöytäkirja siihen liitettyine oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä kunnan verkkosivuilla siten kuin kuntalain 140 §:ssä tarkemmin säädetään.

Päätös
Tarkastajiksi valittiin Simo Holck ja Ismo Micklin.

Tunturi-Lapin maaseutulautakunta, § 5,26.02.2026
Tunturi-Lapin maaseutulautakunta, § 15, 02.10.2026

§ 15
Tilinpäätös 2025

MUODno-2026-41

Tunturi-Lapin maaseutulautakunta, 26.02.2026, § 5

Valmistelijat / lisätiedot:

Annika Leinonen, maaseutupäällikkö, annika.leinonen@muonio.fi

Tunturi-Lapin maaseutulautakunnan vuoden 2025 toiminnallisiin tavoitteisiin on asetettu Lapin YT-alueiden kanssa keskusteleminen mahdollisista yhteistyömuodoista tapaamisissa ja teams-kokouksissa sekä maastotarkastusten määrän lisääminen.

Ensimmäinen tavoite ei ole toteutunut, mutta valmistelua on aloitettu ja Lapin maaseutupalvelujen tulevaisuudesta on keskusteltu epävirallisesti kokoontumisissa muiden Lapin maaseutuviranomaisten kanssa. Lapin maaseutuelinkeinoviranomaiset ovat hyvin tiiviissä yhteistyössä keskenään. Muutoksia on muuallakin, Lapin alueella Sodankylä siirtyi maksajavirastovakuuden osalta Itä-Lapin YT-alueelle vuoden 2026 alusta. Esillä on ollut, että onko tulevaisuuden järjestämistapa yksi kokonaisuus Lapin YT-alueena vai onko alue liian suuri.

Maastotarkastusten määrä ei ole noussut edelliseen vuoteen verrattuna kuin muutamalla, mutta tarkastusprosentti on noussut 9,7 %:in. Porovahinkoja on vuonna 2025 ollut noin 200 vähemmän kuin vuonna 2024 ja vuoteen 2023 verrattaessa vahinkoja on yli 300 vähemmän. Lisääntyneiden maastotarkastusten lisäksi vahinkojen hallinnollista tarkastusta on tehostettu ja -ilmoitusten kuulemiskäsittelyt ovat lisääntyneet.

vuosi / ilmoitettujen vahinkojen määrä / tarkastettuja vahinkoja / maastotarkastusprosentti / hylkäysprosentti

- 2023 / 1 655 kpl / 112 kpl / 6,8 % / 0,8 %
- 2024 / 1558 kpl / 129 kpl / 8,3 % / 2,4 %
- 2025 / 1350 kpl / 131 kpl / 9,7 % / 4,9 %.

Vuonna 2025 saapui 1 350 porovahinkoilmoitusta ja 273 korvaushakemusta. Maastotarkastuksia tehtiin 131, joista yksi sijoittui Inarin puolelle. Tarkastukset jakautuivat 30 tarkastuspäivälle tammi-marraskuussa, joulukuussa tarkastuksia ei suoritettu mm. lomien vuoksi. Ilmoitettuja vahinkoja hylättiin 4,9 % ja ilman vasahävikkiä sekä järjestelmävirheiden takia tehtyjä hylkäyksiä osuus oli 2,5 %.

Viranhoitojärjestelyt maaseutuhallinnon osalta järjestettiin määräaikaisina vuoden 2025 loppuun, koska tavoitteena oli toteuttaa muutoksia mm. lautakuntatyöskentelyn ja YT-alueen mahdollisten muutosten vuoksi. Muutosten valmistelu ei edennyt suunnitelmien mukaan ja maaseutupäällikön sekä maaseutusihteerin rekrytointi aloitettiin 06/2025. Valinnat virkoihin tehtiin 10/2025 ja 11/2025 ja virkoihin valitut aloittivat vuoden 2026 alussa.

Tilinpäätöksen osalta laskelmat eivät vielä esityslistan lähettämisen vaiheessa ole valmiita ja ne toimitetaan lautakunnan jäsenille erikseen niiden valmistuttua.

Ehdotus
Esittelijä: Annika Leinonen, maaseutupäällikkö

Tunturi-Lapin maaseutulautakunta merkitsee tiedoksi toiminnallisten tavoitteiden toteutumisen ja lähettää ne edelleen kunnanhallituksella ja valtuustolle.

Päätös
Tunturi-Lapin maaseutulautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

Tilinpäätös käsitellään seuraavassa lautakunnan kokouksessa.

Tunturi-Lapin maaseutulautakunta, 02.10.2026, § 15

Valmistelija / lisätiedot:

Annika Leinonen, maaseutupäällikkö, annika.leinonen@muonio.fi

Oheismateriaali
1 Tilinpäätös maaseutulautakunta 2025

Kuntien tasauslaskutuksesta on puuttunut mm. jaksotetut palkat ja palkkiot, jotka ovat lopulta olleet 8 720 €. Myös muutamat muut luvut ovat hieman muuttuneet tasauslaskutuksen jälkeen. Enontekiön ja Kittilän kunnilta on siis laskutettu vuodelta 2025 liikaa ja tämä tullaan korjaamaan vuoden 2026 tasauslaskutuksessa. Myyntituotot kunnilta olisi vuonna 2025 pitänyt olla 114 422 € eikä 122 123 € ja Muonion kunnan osuus 26 492 € eikä 18 657 €.

Ehdotus
Esittelijä: Annika Leinonen, maaseutupäällikkö

Tunturi-Lapin maaseutulautakunta hyväksyy tilinpäätöksen esitettäväksi edelleen kunnanhallituksella ja valtuustolle.

Päätös
Lautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

§ 16
Tunturi-Lapin maaseutupalvelujen tilannekuva

MUODno-2026-52

Valmistelija / lisätiedot:

Mirka Nivunkijärvi, maaseutusihteeri, mirka.nivunkijarvi@muonio.fi

Tunturi-Lapin yhteistoiminta-alueen maaseutuhallinnon tehtäviä hoitaa päätoimisesti kaksi henkilöä, maaseutupäällikkö ja -sihteeri. Virat on täytetty vuoden 2026 alussa ja koeaika on päättynyt heinäkuun alussa.

Petovahinkojen määrä nousi vuoden 2026 tammikuussa korkeammaksi kuin aikoihin ollen 130 vahinkoilmoitusta eli noin 30 kpl enemmän kuin edeltävänä vuotena. Vahinkoajat kohdistuivat vuoden alkuun, kun Käsivarressa ahmat tappoivat 1. -7.1.2026 melkein 60 poroa. Helmikuussa on vielä tullut enemmän vahinkoja kuin edeltävänä vuonna, mutta loppukevättä kohti vahingot ovat vähentyneet aiempiin vuosiin verrattuna. Suurin ero on toukokuussa, jolloin vuonna 2024 oli 351 vahinkoa ja 256 vahinkoa vuonna 2025. Nyt vahinkoilmoituksia tuli vain 199 kpl toukokuun aikana. Vahinkoilmoitusten saapumisajan takarajaa kiristettiin toukokuussa seitsemästä päivästä viiteen, kuitenkin ohjeistaen paliskuntia toimittamaan vahinkoilmoitukset kuntaan viipymättä kolmen päivän sisällä. Syynä ohjeistuksen muutokseen oli rospuuttoaika ja maastotarkastuksien mahdollistaminen kelirikkojen puitteissa. Nopeampi vahinkojen ilmoittaminen mahdollisti maastoon pääsemisen ja korvauksenhakijoiden vastaamisen kuulemisiin ja mahdollisiin lisäkuvapyyntöihin. Asiasta tiedotettiin huhtikuussa ja todettiin toukokuun jälkeen hyväksi ja toimivaksi käytännöksi. Kesällä susille ilmoitettuja petovahinkoja oli paljon Näkkälän ja Muonion paliskuntien rajalla muutaman viikon ajan, jonka jälkeen tilanne rauhoittui. Kesän 2025 susivahinkojen määriä ei kuitenkaan saavutettu vaan kulunut kesä on ollut kokonaisuudessaan rauhallisempi edelliseen vuoteen verrattuna. Petoeläinvahinkoilmoitusten käsittely on tehostunut, sillä nyt on kaksi viranhaltijaa käsittelemässä ja maastotarkastamassa vahinkoja, kumpainenkin omilla vastuualueillaan ja tarvittaessa toisiaan avustaen. Ulkopuolisia tarkastajia on käytetty edellisvuoteen verrattuna vähemmän.

Peltotukien hakijoita on tänä vuonna 73 kpl, eli yksi enemmän kuin edellisenä vuotena. Näistä hakemuksista muodostuu Tukisovellusohjelmaan yhteensä 415 kpl eri tukien hakemusta; perustulotuki, luonnonhaittakorvaus, ekojärjestelmätuki, uudelleenjakotuki, pohjoinen hehtaarituki, yleinen hehtaarituki, nuorten viljelijöiden kansallinen tuki, nuorten viljelijöiden EU-tuki ja ympäristökorvaus. Yhteensä 11 viljelijää hakee myös eläimiin liittyviä tukia; eläinten hyvinvointikorvaus, meijerimaidon tuotantotuki, nautojen pohjoinen kotieläintuki, sonnipalkkio, teuraskaritsa- ja teuraskilipalkkio sekä uuhien pohjoinen kotieläintuki. Tunturi-Lapin alueella on tällä hetkellä kuusi maitotilaa, neljä lihakarjatilaa ja yksi lammastila. Tukea hakevia tiloja on yhteensä 80 kpl.

Satelliitit valvovat peltoja ja lähettävät viljelijöille selvityspyyntöjä viljellystä kasvista, onko sato korjattu ja onko lohkolla suoritettu viljelytoimenpiteitä satokauden aikana. Viljelijät vastaavat selvityspyyntöihin Vipu-mobiililla otetulla valokuvalla lohkolta, jonka

maaseutuhallinto hyväksyy/hylkää tai laittaa epäselvissä tilanteissa vielä uuden selvityspyynnön. Viljelytoimenpiteet piti suorittaa ja kuvavastaukset toimittaa Vipu-mobiililla 15.9. mennessä. Tukihakemusten muutosaika jatkuu 1.10. asti. Syyskuun alussa Tunturi-Lapin YTA:n viljelijöille tuli yhteensä 386 selvityspyyntöä, kun edellisenä syksynä selvityspyyntöjen määrä oli alle kolmanneksen tästä. Selvityspyyntöjen vastauksista 12 kpl hyväksyttiin automaattisessa kuvatulkinnassa, loput käsiteltiin maaseutuelinkeinoviranomaisten toimesta.

Maaseutuelinkeinoviranomaiset kävivät syksyllä Sallassa järjestetyssä kaksipäiväisessä porovahinkojen maastotarkastuskoulutuksessa. Koulutuksen ensimmäisenä päivänä käytiin tutkimassa kahta vahinkotapausta maastossa ja toisena päivänä käytiin läpi keskustellen edellisen päivän tapaukset sekä muun muassa työturvallisuuteen liittyviä asioita. Koulutuksen aikana käytiin hyvää keskustelua, pohdintaa ja parannusideoita petovahinkokorvausjärjestelmään monesta eri näkökulmasta. Kouluttajana toimi pitkän linjan petoyhdyshenkilö ja osallistujina oli kuntien maaseutuelinkeinoviranomaisia, Riistakeskus, paikallinen Riistanhoitoyhdistys ja Paliskuntain yhdistyksen toiminnanjohtaja. Lisäksi kuunteluoppilaana oli mukana MMM asettama selvityshenkilö, joka arvioi porotalouden nykytilaa ja tulevaisuutta maa- ja metsätalousministeriölle. Koulutuksen järjestivät yhteistyössä Inarin, Tunturi-Lapin ja Itä-Lapin YT-alueiden maaseutuelinkeinoviranomaiset.

Ehdotus
Esittelijä: Annika Leinonen, maaseutupäällikkö

Maaseutulautakunta merkitsee tiedoksi tilannekatsauksen.

Kokouskäsittely
Hannu Ranta tuli mukaan kokoukseen asian käsittelyn aikana.

Päätös
Tunturi-Lapin maaseutulautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

§ 17
Tunturi-Lapin maaseutulautakunnan talousarvion toteutuma 2026

MUODno-2026-106

Valmistelija / lisätiedot:

Annika Leinonen, maaseutupäällikkö, annika.leinonen@muonio.fi

Oheismateriaali
1 Talousarvion toteuma 2026 Maaseutu

Toimintatuottokertymästä puuttuu vielä valtion tuet ja avustukset, jotka tulevat olemaan todennäköisesti lähemmäs 20 000 € eli 5 000 € enemmän kuin talousarviossa. Valtion tukien ja avustuksien nousu johtuu maastotarkastuksista ja niiden nousseista kustannuksista. Tämä näkyy myös asiantuntija- ja luentopalkkioiden sekä päivärahojen ylityksenä. Matkustus- ja kuljetuspalveluista on budjetti jo melkein käytetty, mutta loppuvuodelle ei ole enää montaa virkamatkaa tiedossa. Kittilän toimistotilan irtisanominen vaikuttaa budjettiin positiivisesti ja säästöä tulee noin 3 000 €, kun otetaan huomioon matkustuskulut Kittilän virastotalolle kahden viikon välein.

Toimintakulujen toteuma on elokuuhun mennessä 67 %, kun se saisi tasaisella kertymällä olla n. 67 %.

Ehdotus
Esittelijä: Annika Leinonen, maaseutupäällikkö

Lautakunta merkitsee tiedoksi talouden toteutuman 08/2026.

Päätös
Tunturi-Lapin maaseutulautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

§ 18
YT-alueen kuntien nettomaksuosuusprosentit vuosille 2026-2027

MUODno-2026-311

Valmistelija / lisätiedot:

Annika Leinonen, maaseutupäällikkö, annika.leinonen@muonio.fi

Oheismateriaali
1 Kustannusjako2026_maaseutuhallinto

Tunturi-Lapin YT-alueen kuntien nettomaksuosuusprosentit vuodelle 2026 ja ennakkomaksuosuusprosentit vuodelle 2027 määräytyvät kuntien yhteistoimintasopimuksen mukaisesti. Laskelma on esityslistan oheismateriaalina.

Ehdotus
Esittelijä: Annika Leinonen, maaseutupäällikkö

Tunturi-Lapin maaseutulautakunta vahvistetaa alueen kuntien nettomaksuosuusprosentit vuodelle 2026 ja ennakkomaksuosuusprosentit vuodelle 2027:

- Enontekiö 44 %
- Kittilä 36 % ja
- Muonio 20 %.

Päätös
Tunturi-Lapin maaseutulautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

Tiedoksi

Enontekiön, Kittilän ja Muonion kunnanhallitus

Kunnanhallitus, § 127,01.06.2026
Tunturi-Lapin maaseutulautakunta, § 19, 02.10.2026

§ 19
Tunturi-Lapin maaseutulautakunnan talousarvio 2027 ja -suunnitelma 2028-2029

MUODno-2026-204

Kunnanhallitus, 01.06.2026, § 127

Valmistelijat / lisätiedot:

Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja, laura.enbuska-maki@muonio.fi

Kunnanjohtaja on laatinut alustavan talousarvioraamin vuodelle 2027 ja suunnitelmavuosille 2028-2028. Toukokuun 2026 aikana laaditussa raamissa on toiminut lähtökohtana vuoden 2025 tilinpäätöksen tunnusluvut, kunnalle laaditut painelaskelmat, vuoden 2026 talouskertymän tilanne, veroennustekehikko 5/2026 sekä valtionosuusennusteet (perusosan valtionosuus).

Raamia on mahdollista tarkistaa vielä elokuussa, kun mm. vero- ja valtionosuusennusteet päivittyvät, sekä valtiohallinnon ja kunnan sisäisten tarpeiden (mm. hankintalain muutoksien huomioiminen) vaikutukset täsmentyvät.

Talousarvion 2027 laadinnan ja hyväksynnän yhteydessä on sovittu laadittavan älykkään sopeuttamisen ohjelma, joka vastaa kuntastrategian toimeenpanosuunnitelmaa. Tämä työ on vielä prosessissa.

Kunnan TA27- raamiin huomioitavia kehysriihen vaikutuksia

Yleisesti kuntatalouteen liittyen, kevään 2026 kehysriihessä on mm. linjattu, kuinka (lähde: Kuntaliitto, Sanna Lehtosen blogi 30.4.2026):

- hallitus noudattaa ohjelmaansa yhteisöverokannan alennuksesta kahdella (- 2) prosenttiyksiköllä; tämä odotettavasti vähentää kuntien tuloja, mutta on tarkoitus korvata yhteisöveron jako-osuutta muuttamalla,
- kuntien valtionosuuden indeksijäädytys lisääntyy yhdestä (1) prosenttiyksiköstä 2,8 %-yksikköön vuonna 2027. Uutta valtionosuusleikkausta tulee odotetusti noin 60 milj. euroa; kunnilta tulee jäämään valtionosuutta saamatta indeksijäädytyksen takia noin 173 milj. euroa vuonna 2027,
- TE-palvelujen ja kotoutumisen rahoja leikataan yhteensä noin 125 milj. euroa,
- suora 75 milj. valtionosuusleikkaus tuli voimaan vuonna 2026, joka vähentää jokaisen kunnan valtionosuutta noin kaksi prosenttia,
- sote-siirron tarkistuksen yhteydessä hallitus päätti hyvittää kunnille reilu puolet leikkauksista (500 milj. leikkauksesta tarkoittaa noin 277 milj. euroa hyvitystä) vuodesta 2025 alkaen,
- kiinteistöveron pakotettu alarajan korotus lisäsi kuntien kiinteistöverotuloja 108 milj. euroa heti hallituskauden ensimmäisenä kokonaisena vuonna 2024.

Huomionarvoista on, että jatkossa valtionosuudet riittävät rahoittamaan enää 20 % kuntien peruspalvelujen menoista, joka on merkittävästi vähemmän kuin vielä

kymmenen vuotta sitten. Samaan aikaan kuntien palkka-, osto- ja materiaalikustannukset odotetusti kasvavat. Verotulorahoituksen merkitys korostuu merkittävästi elinvoimaisen ja pitovoimaisen kunnan tulevaisuuden vahvistamisessa.

Kunnan TA27 ja TS28-29 raamin lähtökohtia

Tasaisen kertymän mukaan (4/2026) huhtikuun loppuun mennessä kertymä saisi olla 33,33 %. Accuna- ohjelmiston raportin mukaan koko kunnan kertymä oli em. ajankohdalla toimintakatteen osalta 32,26 %, josta tulot olivat toteutuneet 30,6 % ja kulut 31,8 %. Henkilöstökulut olivat tasaisen kertymän mukaisia (kertymä 32,6 %), aineet tavarat ja tarvikkeet tasaisen kertymän ylittäviä (38,9 %). Verotulot olivat toteutuneet 24,3 % ja valtionosuudet 32,9 %. Rahoituskulut olivat toteutuneet 19,3 %. Poistoista oli em. mennessä tehty ensimmäisen kolmanneksen kirjaus. On huomioitava, että verokertymä ei tiliöidy tasaisesti kertymään.

Kunnalle laadituissa painelaskelmissa (FCG Oy, kevät 2026) kunnan tilikauden tulos painuisi vuonna 2027 negatiiviseksi 190 000 euroa, vuonna 2028 negatiiviseksi noin 290 000 euroa ja vuonna 2029 noin 245 000 euroa negatiiviseksi. Tässä skenaariossa kaikki sote- kiinteistöt jäisivät kunnan taseeseen ja mm. toimintakulujen nousuksi ennakoitiin suurempaa kasvua (ka. kuntiin kohdistuvat korotuspaineet, indeksikorotukset, henkilöstökulujen kasvu). Verotulojen kasvu arvioitiin verkokehikon mukaiseksi. FCG Oy:n painelaskelmissa valtionosuudet arvioitiin pienemmiksi kuin kunnan alustavassa TA27- raamissa on esitetty; valtionosuuksien heikko kehitys johtuu vuonna 2027–2028 verotulojen tasausjärjestelmästä, vuonna 2029 valtionosuuden pienentyminen johtuu perusopetusikäisten määrän vähentymisestä (jos väestöennuste toteutuu, huomioitavaa, että tässä ei ole huomioitu muuttoliikettä).

Muonion kunnan toukokuun 2026 laaditussa TA27-raamissa on huomioitava seuraavia lähtökohtia edellä mainitun lisäksi:

- kunnan tulo-odotuksiin on laskettu korotus +5 % /vuositaso, joka tarkoittaa kunnan maksujen ja taksojen tarkistamista kauttaaltaan,
- kunnan tulo-odotuksista on vähennetty noin 280 000 euroa vuoden 2026 tasosta; tämä vähennys on tehty sote- kiinteistöjen vuokraodotuksiin,
- raami perustuu toimintakuluissa noudatettavaan menokuriin: alustavassa raamissa menoihin on huomioitu vain yhden (1) % nousu suhteessa edellisiin vuosiin. Vuonna 2025 kunta onnistui menokurissa erinomaisesti, ja menot kasvoivat vain noin 0,9 % vuoteen 2024 verrattuna – indeksi- ja työehtosopimuskorotuksista huolimatta. Tätä linjaa on syytä lähteä tavoittelemaan vuodelle 2027 ja suunnitelmavuosille 2028-2029. Keskeisessä asemassa on erityisen huolellisesti suunniteltu sekä läpikäyty henkilöstökulurakenne.
- alustavan raamin verotulo-odotukset vastaavat täysin veroennustekehikkoa 5 /2026,
- verotulo-odotus on laadittu nykyisten veroprosenttien pohjalta (ei korotuksia),
- valtionosuudet on laskettu vuoden 2026 tasosta siten, että näihin on tehty leikkaus -2 %/ vuositaso. Valtioneuvosto on julkistanut ennakolliset peruspalveluiden valtionosuuslaskelmat vuodelle 2027. Muonion ennakollinen peruspalveluiden vos olisi 4 212 111 euroa (tästä puuttuu OKM:n osuus),
- poistoissa ja arvonalentumisissa on huomioitu lähtökohtana vuoden 2025 tilinpäätöksen taso, johon piti tehdä vapaaehtoinen arvonalentumiskirjaus.

Kunnan alustava TA27 ja SU28-29- raami (tilanne 5/2026)

Kunnan vuoden 2027 talousarvion ja suunnitelmavuosien 2028-2029 raami on seuraava:

TALOUSARVIO 2027						
TULOSLASKELMA	TP 2024	TP25	TA26	TA27	TS28	TS29
TOIMINTATUOTOT yhteensä	3,95	3,65	3,61	3,49	3,67	3,85
TOIMINTAKULUT yhteensä	-12,78	-12,67	-13,48	-13,61	-13,75	-13,89
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-8,83	-9,02	-9,87	-10,12	-10,08	-10,04
Verotulot	6,16	7,07	6,85	7,18	7,36	7,63
Valtionosuudet	3,68	4,38	4,64	4,55	4,46	4,37
Rahoitustuotot ja -kulut	-0,14	-0,08	-0,12	-0,12	-0,12	-0,12
VUOSIKATE	0,88	2,34	1,50	1,49	1,62	1,84
Poistot ja arvonalentumiset	-0,83	-1,31	-1,07	-1,35	-1,35	-1,35
Satunnaiset tuotot ja kulut	0,00					
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	0,04	1,03	0,43	0,14	0,27	0,49
Varausten ja rahastojen muutos	0,03	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05
TASEEN YLIJÄÄMÄ/ ALIJÄÄMÄ YHTEENSÄ	0,07	1,08	0,48	0,18	0,31	0,54

Ehdotus
Esittelijä: Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus hyväksyy talousarvioraamin vuodelle 2027 ja suunnitelmavuosille 2028-2029.

Raami mahdollisesti täsmentyy elokuussa 2026.

Päätös
Hallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

Tunturi-Lapin maaseutulautakunta, 02.10.2026, § 19

Valmistelija / lisätiedot:

Annika Leinonen, maaseutupäällikkö, annika.leinonen@muonio.fi

Oheismateriaali

1 Tunturi-Lapin maaseutulautakunnan talousarvio 2027 ja -suunnitelma 2028-2029

Muonion kunnanhallitus on kokouksessaan 1.6 2026 § 127 hyväksynyt talousarvion 2027 ja taloussuunnitelman 2027-2028 laadintaohjeen, joka on esityslistan oheismateriaalina.

Talousarviossa tulee esittää toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja kaikilla käyttötalouden sitovilla tehtävätasoilla tulee olla toimintaa kuvaavia mittareita. Päivitetty kuntastrategia valtuustokaudelle 2026-2030 toimii tehtävän talousarvion ja taloussuunnitelman perustana ja ohjeena. Talousarviossa esitetään tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Lautakunnan talousarvioehdotus ja toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2027 ovat esityslistan oheismateriaalina. Lautakunnan hyväksymä talousarvioesitys toimitetaan kunnanhallitukselle 12.10.2026 mennessä.

Ehdotus
Esittelijä: Annika Leinonen, maaseutupäällikkö

Lautakunta hyväksyy maaseutuhallinnon talousarvion 2027 ja taloussuunnitelman 2028-2029, toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2027 ja esittää ne edelleen kunnanhallitukselle ja -valtuustolle hyväksyttäväksi.

Päätös
Tunturi-Lapin maaseutulautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

Tiedoksi

Enontekiön, Kittilän ja Muonion kunnanhallitus

Kunnanhallitus, § 180,24.08.2026
Tunturi-Lapin maaseutulautakunta, § 20, 02.10.2026

§ 20
Tunturi-Lapin maaseutulautakunnan vastine vuoden 2025 arviointikertomukseen

MUODno-2026-10

Kunnanhallitus, 24.08.2026, § 180

Valmistelijat / lisätiedot:

Katri Rantakokko, hallintojohtaja, katri.rantakokko@muonio.fi

Valtuusto käsitteli tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen 8.6.2026 § 16.

Valtuusto päätti saattaa arviointikertomuksen kunnanhallituksen tiedoksi mahdollisia toimenpiteitä varten, velvoittaa kunnanhallituksen ja lautakunnat käsittelemään arviointikertomuksen ja antamaan vastineet kertomuksen havaintoihin sekä raportoimaan valtuustolle kuluvan vuoden lokakuun loppuun mennessä havaintojen aiheuttamista toimenpiteistä.

Ehdotus
Esittelijä: Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus pyytää lautakunnilta vastineet tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen 21.9.2026 mennessä.

Päätös
Hallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

Tunturi-Lapin maaseutulautakunta, 02.10.2026, § 20

Valmistelija / lisätiedot:

Mirka Nivunkijärvi, maaseutusihteeri, mirka.nivunkijarvi@muonio.fi

Tarkastuslautakunta toteaa vuoden 2025 arviointikertomuksessaan maaseututoimen toiminnan kehittyneen myönteisesti ja kehottaa jatkamaan nykyisen toimintamallin mukaisesti. Tarkastuslautakunta myös edellyttää, että työtehtävien särkymävaraan kiinnitetään edelleen huomiota ja varmistetaan työtehtävien hoituminen yllättävissäkin tilanteissa.

Kunnanhallitus on pyytänyt lautakunnilta vastineet tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen 21.9.2026 mennessä.

Ehdotus
Esittelijä: Annika Leinonen, maaseutupäällikkö

Tunturi-Lapin maaseutulautakunta merkitsee tiedoksi tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen vuodelta 2025 ja jatkaa toiminnan kehittämistä edelleen asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Päätös
Tunturi-Lapin maaseutulautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

Tiedoksi

Tunturi-Lapin maaseutulautakunta, § 9,26.02.2026
Tunturi-Lapin maaseutulautakunta, § 21, 02.10.2026

§ 21
Porovahinkojen maastotarkastuksesta perittävät maksut - soveltamisohje

MUODno-2026-54

Tunturi-Lapin maaseutulautakunta, 26.02.2026, § 9

Valmistelijat / lisätiedot:

Annika Leinonen, maaseutupäällikkö, annika.leinonen@muonio.fi

Riistavahinkolain (105/2009) 46 § ja Valtioneuvoston asetuksen riistavahingoista (309 /2013) 8 § mukaan maaseutuelinkeinoviranomainen voi periä vahinkoilmoituksen tekijältä maastotarkastuskustannukset, jos vahinkoilmoitus on ollut ilmeisen perusteeton.

Riistavahinkolaki (105/2009) 46 §
Maksut maastotarkastuksen suorittamisesta ja vahingon arvioinnista

Porovahinkojen osalta vahingon maastotarkastuksen suorittamisesta ja siitä perittävästä maksusta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Valtioneuvoston asetus riistavahingoista (309/2013) 8 §
Porovahinkojen maastotarkastuksesta perittävät maksut

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen voi periä maksun maastotarkastuksesta vain sellaisessa tilanteessa, jossa vahinkoilmoitus on ollut ilmeisen perusteeton. Vahinkoilmoituksen tekijältä voidaan tällöin periä porovahinkojen maastotarkastuksesta ja vahingon arvioinnista omakustannusarvon suuruinen maksu, joka voi kuitenkin olla korkeintaan 400 euroa.

Ehdotus
Esittelijä: Annika Leinonen, maaseutupäällikkö

Tunturi-Lapin maasetutulautakunta delegoi toimivallan perusteettomien porovahinkoilmoitusten maastotarkastuskustannusten perimisestä maaseutupäällikölle.

Lautakunta päättää, että vahinkoilmoitus voidaan todeta ilmeisen perusteettomaksi, jos raatoa tai sen jäänteitä ei löydy tai vahinko todetaan kuolleen muutoin kuin pedon tappamana.

Kokouskäsittely
Kunnanjohtaja poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana.

Päätös
Tunturi-Lapin maaseutulautakunta hyväksyi toimivallan delegoinnin perusteettomien porovahinkoilmoitusten maastotarkastuskustannusten perimisestä maaseutupäällikölle.

Lautakunta päätti lisäksi, että maaseutupäällikkö valmistelee soveltamisohjeen Tunturi-Lapin YT-alueen paliskuntien poroisäntiä kuullen ja lautakunta käsittelee soveltamisohjeen seuraavassa kokouksessa.

Tunturi-Lapin maaseutulautakunta, 02.10.2026, § 21

Valmistelija / lisätiedot:

Annika Leinonen, maaseutupäällikkö, annika.leinonen@muonio.fi

Oheismateriaali

1 Soveltamisohje

Tunturi-Lapin maaseutulautakunta hyväksyi kokouksessaan 26.2.2026 toimivallan delegoinnin perusteettomien porovahinkoilmoitusten maastotarkastuskustannusten perimisestä maaseutupäällikölle. Maaseutupäällikkö on päätöksen mukaisesti valmistellut soveltamisohjeen Tunturi-Lapin YT-alueen paliskuntien poroisäntiä kuullen.

Ehdotus

Esittelijä: Annika Leinonen, maaseutupäällikkö

Tunturi-Lapin maaseutulautakunta hyväksyy soveltamisohjeen perusteettomien porovahinkoilmoitusten maastotarkastuskustannusten perimisestä.

Päätös

Tunturi-Lapin maaseutulautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

Eriävä mielipide

Hannu Ranta jättää eriävän mielipiteen

§ 22
Tiedoksi merkittävät asiat

Valmistelija / lisätiedot:

Annika Leinonen, maaseutupäällikkö, annika.leinonen@muonio.fi

Maa- ja metsätalousministeriö on asettanut selvityshenkilöt laatimaan vuoden 2026 loppuun mennessä selvitykset

- maataloushallinnon tehostamisesta
- porotalouden nykytilasta ja tulevaisuudesta

Ehdotus
Esittelijä: Annika Leinonen, maaseutupäällikkö

Maaseutulautakunta merkitsee kyseiset asiat tiedoksi.

Päätös
Tunturi-Lapin maaseutulautakunta merkitsee kyseiset asiat tiedoksi

§ 23
Muut asiat

Muutoksenhakukielto

§15, §16, §17, §18, §19, §20, §22

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)

Oikaisuvaatimus

§21

Oikaisuvaatimusohje

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus on toimitettava Muonion kunnan kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Tunturi-Lapin maaseutulautakunta

Kirjaamon yhteystiedot

Postiosoite: Muonion kunta, PL 3, 99301 Muonio
Käyntiosoite: Puthaanrannantie 15 a
Sähköpostiosoite: kirjaamo@muonio.fi
Puhelinnumero: 0400 686 211

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 8.30–15.30.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Muonion kunnan kirjaamosta.